

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра теорії та методики навчання мистецьких дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри теорії і
методики навчання мистецьких
дисциплін
О.Бузова

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів II (магістерського) рівня вищої освіти

**ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ З
ПРАКТИКУМОМ**

Спеціальність 014 Середня освіта (Мистецтво.Музичне мистецтво)

Факультет Психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Бердянськ, 2024

Робоча програма з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (постановка голосу)» для здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітньої програми Музичне мистецтво та художня культура

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент О.Д.Бузова

Робочу програму погоджено робочою групою освітньої програми «Музичне мистецтво та художня культура» та схвалено на засіданні кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін

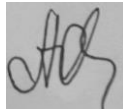
від “30” серпня 2024 року (протокол №1)

Завідувач кафедри теорії і методики навчання мистецьких дисциплін

(О.Бузова.)

Гарант освітньої програми

(Омельченко А.І)

© БДПУ, 2024 рік

© Бузова О.Д., 2024 рік

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Спеціальність <u>014 Середня освіта (Музичне мистецтво)</u> (шифр і назва)		
Модулів – 4	Освітньо-професійна програма: Музичне мистецтво та художня культура	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 60 Мова навчання: українська		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 12	Освітній ступінь: магістр	Лекції	
		8 год.	8 год.
		Практичні	
		8 год.	8 год.
		Самостійна робота	
46 год.	46 год.	Вид контролю: залік, екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – ауд. 26% : сам. 74%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є оволодіння студентом системою теоретичних знань з методики викладання постановки голосу, набуття загальних та фахових компетентностей, необхідних для майбутньої професійної педагогічної діяльності в галузі музичної освіти.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- дати теоретичне обґрунтування психофізіологічних механізмів функціонування співацького голосу;
- формування системи знань про методи і прийоми навчання співу;
- підвищення рівня аналітичного та теоретичного мислення з проблем музичної педагогіки та закономірностей виконавського мистецтва;
- формування та удосконалення вокально-виконавських навичок, підготовка до самостійного підвищення співацької та вокально-педагогічної майстерності в умовах практичної діяльності.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми:

2. Компетентності та програмні результати навчання:

Програмні компетентності	
Загальні компетентності (ЗК)	Програмні результати навчання (ПРН)
ЗК 1. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі професійної діяльності із поглибленим рівнем знань та вмінь інноваційного характеру, достатнім рівнем інтелектуального потенціалу для вирішення проблемних професійних завдань у галузі середньої освіти (музичне мистецтво)	ПРН 4. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.
ЗК2. Здатність самостійно приймати рішення та нести відповідальність за їх реалізацію. Здатність продовжувати нові ідеї.	ПРН 7. Демонструє знання основних напрямів та методів дослідження музичної психології, діагностувати музичні здібності молоді, створювати музично-комунікативні ситуації за музично-психологічними законами. /
ЗК 3. Здатність ефективно спілкуватися, надавати складну комплексну інформацію у стислій формі усно та /або письмово із використанням сучасних інформаційно-комунікативних технологій та відповідною діловою мовою, у тому числі іноземною.	ПРН 9. Володіє музичним інструментарієм, основними виконавськими навичками, техніками читання з нотного аркуша, транспозиції, акомпанементу. Вміє розкрити художній образ, створити атмосферу справжнього емпатійно-діалогового спілкування, залучити здобувачів до процесу спільної творчості. /
ЗК 4. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та	

оцінювати якість виконуваних робіт.	
ФК 2. Здатність здійснювати інноваційну освітню діяльність в ЗВО із застосуванням цифрових технологій для розв'язання професійних завдань і саморозвитку.	
ФК 4. Здатність особистості до усвідомлення мистецтва як явища суспільного життя України та світу, засвоєння основних її закономірностей, стилів і жанрів до оволодіння засобами втілення художніх образів у виконавстві.	
ФК 8. Здатність екстраполювати національні, етнічні, регіональні соціокультурні цінності та традиції в освітнє середовище засобами мистецтва.	

3. Програма навчальної дисципліни

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Теорія і практика вокальної підготовки. Цілі та завдання курсу «Методика викладання фахових дисциплін (постановка голосу)». Методи навчання та принципи підбору вокально-педагогічного репертуару.

2. Загальні поняття про будову голосового апарату та його функції у процесі співу. Загальні поняття про будову голосового апарату та його функції у процесі співу. Класифікація професійних **голосів**. Вокальне дихання, атака звуку. Резонатори голосового апарату. Регістри. Вокальний діапазон, його розвиток і злагоджування регістрів.

Дикція. Сценічна мова. Асоціативна природа відчуттів у співі. Внутрішній контроль фонаційного процесу, вокальна орфоєпія. Вокальне дихання, атака звуку. Резонатори голосового апарату. Регістри. Вокальний діапазон, його розвиток і злагоджування регістрів.

Змістовий модуль 3. Методика навчання академічному співу . Історія розвитку та реформування академічного вокалу. Методи викладання. Сукупність методів навчання.

Змістовий модуль 4. Український естрадний та автентичний спів. Сучасні методи викладання естрадного вокалу. Сучасні педагоги естрадного вокалу та їх методики. Питання класифікації вокальних вправ. Методична рекомендації по роботі зі студентами-початківцями.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. . Теорія і практика вокальної підготовки. Цілі та завдання курсу ««Методика викладання фахових дисциплін (постановка голосу)». Методи навчання та принципи підбору вокально-педагогічного репертуару.	7	1	1	-	-	5	7	1	1	-	-	5
Тема2. Загальні поняття про будову голосового апарату та його функції у процесі співу. Загальні поняття про будову голосового апарату та його функції у процесі співу.	8	1	1	-	-	6	8	1	1	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1	15	2	2	-	-	11	15	2	2	-	-	11
Змістовий модуль 2.												
Тема 3. Класифікація професійних голосів. Вокальне дихання, атака звуку. Резонатори голосового апарату. Регістри. Вокальний діапазон, його розвиток і злагоджування регістрів.	7	1	1	-	-	5	7	1	1	-	-	5
Тема 4. Дикція. Сценічна мова. Асоціативна природа відчуттів у співі. Внутрішній контроль	8	1	1	-	-	6	8	1	1	-	-	6

фонаційного процесу, вокальна орфоепія. Вокальне дихання, атака звуку. Резонатори голосового апарату. Регістри. Вокальний діапазон, його розвиток і злагоджування регістрів.												
Разом за змістовим модулем 2	15	2	2	-	-	11	15	2	2	-	-	11
Змістовий модуль 3.												
Тема5. Методика навчання академічному співу . Історія розвитку та реформування академічного вокалу.	7	1	1	-	-	5	7	1	1	-	-	5
Тема 6. Методи викладання. Сукупність методів навчання.	8	1	1	-	-	6	8	1	1	-	-	6
Разом за змістовим модулем 3	15	2	2	-	-	11	15	2	2	-	-	11
Змістовий модуль 4.												
Тема 7 Український естрадний та автентичний спів. Сучасні методи викладання естрадного вокалу. Сучасні педагоги естрадного вокалу та їх методики.	7	1	1	-	-	5	7	1	1	-	-	5
Тема 8. Питання класифікації вокальних вправ. Методична рекомендація по роботі зі студентами-початківцями.	8	1	1	-	-	6	8	1	1	-	-	6
Разом за змістовим модулем 4	15	2	2	-	-	11	15	2	2	-	-	11
Усього годин	60	8	8	-	-	44	60	8	8	-	-	11

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. . Теорія і практика вокальної підготовки. Цілі та завдання курсу ««Методика викладання фахових дисциплін (постановка голосу)». Методи навчання та принципи підбору вокально-педагогічного репертуару.	1	1
2	Тема2.Загальні поняття про будову голосового апарату та його функції у процесі співу. Загальні поняття про будову голосового апарату та його функції у процесі співу.	1	1
3	. Тема 3.Класифікація професійних голосів. Вокальне дихання, атака звуку. Резонатори голосового апарату. Регістри. Вокальний діапазон, його розвиток і злагоджування регістрів.	1	1
4	Тема 4. Дикція. Сценічна мова. Асоціативна природа відчуттів у співі. Внутрішній контроль фонаційного процесу, вокальна орфоепія. Вокальне дихання, атака звуку. Резонатори голосового апарату. Регістри. Вокальний діапазон, його розвиток і злагоджування регістрів.	1	1
5	Тема5. Методика навчання академічному співу . Історія розвитку та реформування академічного вокалу.	1	1
6	Тема 6. Методи викладання. Сукупність методів навчання.	1	1
7	Тема 7 Український естрадний та автентичний спів. Сучасні методи викладання естрадного вокалу. Сучасні педагоги естрадного вокалу та їх методики.	1	1
8	Тема 8. Питання класифікації вокальних вправ. Методична рекомендації по роботі зі студентами-початківцями.	1	1
	Разом:	8	8

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. . Теорія і практика вокальної підготовки. Цілі та завдання курсу ««Методика викладання фахових дисциплін (постановка голосу)». Методи навчання та принципи підбору вокально-педагогічного репертуару.	1	1
2	Тема2.Загальні поняття про будову голосового апарату та його функції у процесі співу. Загальні поняття про будову голосового апарату та його функції у процесі співу.	1	1
3	. Тема 3.Класифікація професійних голосів. Вокальне дихання, атака звуку. Резонатори голосового апарату. Регістри. Вокальний діапазон, його розвиток і злагоджування регістрів.	1	1
4	Тема 4. Дикція. Сценічна мова. Асоціативна природа відчуттів у співі. Внутрішній контроль фонаційного процесу, вокальна орфоепія. Вокальне дихання, атака звуку. Резонатори голосового апарату. Регістри. Вокальний діапазон, його розвиток і злагоджування регістрів.	1	1

5	Тема 5. Методика навчання академічному співу . Історія розвитку та реформування академічного вокалу.	1	1
6	Тема 6. Методи викладання. Сукупність методів навчання.	1	1
7	Тема 7 Український естрадний та автентичний спів. Сучасні методи викладання естрадного вокалу. Сучасні педагоги естрадного вокалу та їх методики.	1	1
8	Тема 8. Питання класифікації вокальних вправ. Методична рекомендація по роботі зі студентами-початківцями.	1	1
	Разом:	8	8

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна форма	заочна форма
1	Акустична будова голосового апарату та його функції у процесі співу.	5	5
2	Класифікація професійних голосів. Вокальний діапазон, його розвиток і злагоджування регістрів.	6	6
3	Асоціативна природа відчуттів у співі. Внутрішній контроль фонаційного процесу, вокальна орфоепія.	5	5
4	Фізіологічні особливості голосового апарату дитини, етапи формування голосового апарату в період розвитку дитячого голосу.	6	6
5	Методика навчання академічному співу.	5	5
6	Особливості українського народного сольного співу.	6	6
7	Сучасні вокальні стилі та методики викладання постановки голосу.	5	5
8	Режим занять, питання гігієни та охорони співацького голосу.	6	6
	Разом: Охорона голосу. Гігієна, профілактика і режим голосового апарата співаків, артистів та інших фахівців голосу..	44	44

8. Методи навчання

Лекція, бесіда, демонстрація, робота з літературою, проблемно-пошукові методи.

9. Методи оцінювання

Співбесіда, тестування, виконання письмових робіт, залік, екзамен

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота				Сума
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2		
T1	T2	T3	T4	100
25	25	25	25	

Поточне тестування та самостійна робота				Екзамен	Сума
Змістовий модуль №3		Змістовий модуль №4			
T5	T6	T7	T8	50	100
12	13	12	13		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
78-89	B	добре	
65-77	C		
58-64	D	задовільно	
50-57	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Теми лекцій
2. Плани практичних занять
3. Завдання до самостійної роботи

12. Список рекомендованих джерел:

Основна

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) : підруч. для вузів Київ : Віпол, 2007 . 173 с .
2. Гавриленко Л.М. Тези лекцій з предмету «Методика навчання співу». Київ, 2017. 140 с.
3. Голос людини та вокальна робота з ним : монографія . у 2 ч. Ч. 1 / О. Д. Шкуляр, та ін. Івано-Франківськ : ПНУ імені В. Стефаника, 2010. 351 с.
4. Кушка Я.С. Методика навчання співу : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2013. 288 с.
5. Можайкіна Н.С. Методика викладання вокалу. Хрестоматія: навчальний посібник. К. Видавництво Ліра-К, 2016. 216 с.

6. Овчаренко Н. А. Навчально-методичний комплекс з курсу «Методика постановки голосу». Кривий Ріг, 2010. 36 с.
7. Перші сходинки юного вокаліста : метод. рек. / укл. С.В. Луценкова. Кременчук : БДЮТ, 2014, 30 с.
8. Ройтенко Н.О. Концептуальні засади педагогічного супроводу вокального розвитку майбутніх учителів музичного мистецтва. Наукові записки. Серія : Педагогічні науки. КДПУ ім. В. Винниченка. 2017. № 155. С. 101–104.
9. Українська народна музична творчість : навч. посібник / упоряд. Л. С. Соколова. Харків : Друкарня МАДРИД, 2019. 126 с.
10. Хоменко А. Б. Коробка В. І., Крутько Н. В., Курсон В. М. Постановка голосу : навч.-метод. посібник для студентів вищих навчальних закладів і вчителів музики шкіл різного типу. Ніжин : НДУ імені М. Гоголя, 2011. С.113

Допоміжна

1. Антонюк В.Г. Постановка голосу: навчальний посібник для студентів вищих муз. навч. закладів. Київ: Українська ідея, 2000. 68 с.
2. Доронюк В.Д., Сливоцький М.Ю. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики: навч. пос. для викладачів і студентів вищих навч. закладів і вчителів музики шкіл різного типу. Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ, 2007. 306 с.
3. Микиша М.В. Практичні основи вокального мистецтва. Київ: Музична Україна, 1985. 80 с.
4. Стасько Г. Психотехніка співу у вокальній педагогіці [Монографія]. Івано-Франківськ: вид-во ПНУ ім.В.Стефаніка, 2011. 174 с.
5. Хоменко А.Б. Коробка В.І., Крутько Н.В., Курсон В.М. Постановка голосу. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів і вчителів музики шкіл різного типу. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М.Гоголя, 2011
6. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу: навч.-метод. посібник для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, учителів шкіл різного типу. К., 1998. – 159 с.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://bdpu.org/library.html>
2. <http://bdpu.org/index.html>
3. http://bdpu.org/primary_education.html